

Program přednášek podzimního VII. semestru

ak. r. 2008/2009

MP703Z TRESTNÍ PRÁVO HMOTNÉ II

obecná část

přednášející: prof. JUDr. V. Kratochvíl, CSc., doc. JUDr. V. Kalvodová, Dr., JUDr. J. Zezulová, Ph.D.

I. Tresty a ochranná opatření – 22. 9. 2008 (doc. JUDr. V. Kalvodová, Dr.)

Základní pojmy:

- kriminální politika, trestní politika, sankční politika
- trestní sankce [v širším smyslu (tresty, ochranná opatření, opatření ml.), v užším smyslu (tresty, trestní opatření ml.)]

Podstata trestních sankcí v širším smyslu z pohledu škol trestního práva:

- vznik trestního monopolu státu
- klasická škola
- pozitivistická škola
- současné názory na pojem a podstatu soudního trestu, ochranných opatření a opatření ml. (teorie absolutní / retributivní, relativní / utilitární a smíšené, dualismus a monismus trestních sankcí, restorativní a retributivní koncept justice)

Systém trestních sankcí v širším smyslu de lege lata:

- podstata a funkce systému
- druhy trestů, ochranných opatření a opatření ml., nové sankce (zák. č. 253/2006 Sb.)

Systém trestních sankcí v širším smyslu de lege ferenda:

- Návrh trestního zákoníku – 2008, změny v systému trestních sankcí v širším smyslu

Účel trestního zákona a prostředky jeho dosažení de lege lata, de lege ferenda:

- účel zákona - § 1 tr. zák.
- prostředky uvedené v § 2 tr. zák.
- ostatní prostředky (§ 24 až 26, § 66 aj. tr. zák.)
- účel trestního zákona v Návrhu trestního zákoníku – 2008

Účel trestu de lege lata:

- vnitřní logika ust. § 23 tr. zák. a podstata exemplárního trestu
- účel trestního zákona (§ 1 tr. zák.) a účel trestu (§ 23 tr. zák., zásada účelnosti trestu)
- účel trestu v Návrhu trestního zákoníku - 2008

II. Trestněprávní alternativy – 29. 9. 2008 (prof. JUDr. V. Kratochvíl, CSc.)

Trestněprávní alternativy de lege lata (vybrané problémy):

- pojem a přehled trestněprávních alternativ
- mediaci a probace: podstata pojmů (zák. č. 257/2000 Sb.)
- alternativy k potrestání: upuštění od potrestání a podmíněné upuštění od potrestání s dohledem
- alternativy nepodmíněného trestu odnětí svobody: obecně prospěšné práce, podmíněné odsouzení, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem (probace), podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem (parole)

Trestněprávní alternativy de lege ferenda:

- Návrh trestního zákoníku - 2008

Vybrané základní zásady ukládání trestů de lege lata, de lege ferenda:

- žádný trestný čin bez trestu (neodvratnost trestání), neodvratnost (trestní) reakce státu na čin soudně trestný
- přiměřenost (adekvátnost) trestu a idea trestu spravedlivého
- zásady zákazu analogie a retroaktivity k tíži pachatele při ukládání trestů a ochranných opatření
- humánnost trestů a trestní liberalismus
- zásady trestání podle Návrhu trestního zákoníku - 2008

III. Ukládání trestů za vybrané formy trestných činů – 6. 10. 2008 (prof. JUDr. V. Kratochvíl, CSc.)

Trestání forem mnohosti trestné činnosti de lege lata:

- trestání konkurence (souběhu) trestných činů (trest úhrnný a souhrnný)
- trestání recidivy (zpětnosti) trestné činnosti a ukládání trestu odnětí svobody zvlášť nebezpečnému recidivistovi
- ukládání trestu odnětí svobody pachateli trestného činu spáchaného ve prospěch zločinného spolčení zvlášť nebezpečným recidivistou
- tzv. „další trest“

Exkurs:

- ukládání společného trestu za pokračování v trestném činu

Trestání forem mnohosti trestné činnosti a pokračování de lege ferenda:

- Návrh trestního zákoníku - 2008

IV. Trest odnětí svobody a ochranná opatření – 13. 10. 2008 (doc. JUDr. V. Kalvodová, Dr.)

Podstata trestu odnětí svobody (nepodmíněného):

- nepodmíněné odnětí svobody jako klasická trestní sankce
- místo nepodmíněného odnětí svobody v systému trestů

Realizace trestu odnětí svobody pravidelného (OS):

- penologie a penitenciaristika
- výkon trestu OS ve smyslu zákona o výkonu trestu odnětí svobody a řádu výkonu trestu odnětí svobody
- vybrané zásady zákona o výkonu trestu OS u dospělých
- vykonávací řízení o uložení trestu OS ve smyslu zákona o trestním řízení soudním
- součinnost probační a mediační služby (zák. č. 257/2000 Sb.) s Vězeňskou službou

Realizace trestu odnětí svobody výjimečného (VOS):

- výkon doživotního trestu

Trest odnětí svobody a nové tresty v Návrhu trestního zákoníku - 2008

Účel ochranného opatření de lege lata, de lege ferenda:

- účel trestního zákona a účel ochranných opatření
- účel ochranných opatření podle Návrhu trestního zákoníku - 2008

Druhy ochranných opatření de lege lata, de lege ferenda:

- ochranné léčení ve smyslu trestního zákona a léčebně preventivní péče ve smyslu zák. č. 37/1989 Sb.
- zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty, zabránění náhradní hodnoty a /trest/ propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, propadnutí náhradní hodnoty
- ochranná výchova (viz přednáška č. V)
- druhy ochranných opatření podle Návrhu trestního zákoníku - 2008

V. Ukládání opatření mladistvým – 20. 10. 2008 (JUDr. J. Zezulová, Ph. D.)

Idea trestního práva mladistvých (mládeže):

- zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže (ZSVM)
- základní zásady ukládání opatření mladistvým podle ZSVM

Účel trestu obecně a opatření u mladistvých zvláště:

- logika a vztah § 23 tr. zák. a § 9 ZSVM
- upuštění od uložení trestního opatření
- podmíněné upuštění od uložení trestního opatření

Druhy opatření a jejich ukládání mladistvým, výkon opatření:

- výchovná opatření
- ochranná opatření

- trestní opatření
- opatření ukládaná dětem mladším patnácti let

Zánik opatření ukládaných mladistvým:

- promlčení výkonu trestního opatření
- zahlazení odsouzení

Návrh trestního zákoníku – 2008 a ukládání opatření mladistvým

VI. Zánik trestů a ochranných opatření – 27. 10. 2008 (prof. JUDr.V. Kratochvíl, CSc.)

Nedostatek trestnosti činu a nedostatek (zánik) trestů a ochranných opatření:

- okolnosti vylučující trestnost činu
- okolnosti způsobující zánik trestnosti činu
- okolnosti způsobující nedostatek (zánik) trestů a ochranných opatření

Zánik trestů a ochranných opatření z pohledu vybraných základních zásad trestního práva:

- zákonnost trestů a ochranných opatření
- zákaz analogie a retroaktivity zákona k tíži pachatele z hlediska trestů a ochranných opatření
- personalita trestů a ochranných opatření
- žádný trestný čin bez zákonného trestu (neodvratnost trestu)
- zánik ochranných opatření a základní zásady trestního práva

Zahlazení odsouzení:

- zahlazení odsouzení a funkce trestního práva
- formy zahlazení odsouzení

Nedostatek trestnosti činu a nedostatek (zánik) trestů a ochranných opatření de lege ferenda

- Návrhu trestního zákoníku - 2008

zvláštní část

přednášející: doc. JUDr. J. Kuchta, CSc.

VII. 3. 11. 2008

Úvod do zvláštní části trestního práva

Vztah obecné a zvláštní části trestního zákona:

- hledisko legislativní, výkladové a aplikační

- systematika obecné a zvláštní části trestního zákona a Návrhu trestního zákoníku - 2008

Trestné činy proti republice, cizímu státu nebo mezinárodní organizaci (Hl. I.):

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák. (§ 89, § 90), vazby na obsah Hl. IV. a XII. zvl. části tr. zák.
- stěžejní změny v Hl. IX. Návrhu trestního zákoníku – 2008

VIII. 10. 11. 2008

Trestné činy hospodářské (Hl. II.)

Trestné činy proti majetku (Hl. IX.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák. (§ 89, § 90)
- stěžejní změny v Hl. VI. a V. Návrhu trestního zákoníku – 2008

IX. 24. 11. 2008

Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných (Hl. III.)

Trestné činy obecně nebezpečné (Hl. IV.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák. (§ 89, § 90) vazby na obsah Hl. I., VII. zvl. části tr. zák.
- stěžejní změny v Hl. X. a VII., nová Hl. VIII. Návrhu trestního zákoníku – 2008

X. 1. 12. 2008

Trestné činy hrubě narušující občanské soužití (Hl. V.)

Trestné činy proti rodině a mládeži (Hl. VI.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák. (§ 89, § 90), vazby na obsah Hl. VII. zvl. části tr. zák.
- stěžejní změny v Hl. X., dílu 5. a 6. a v Hl. IV. Návrhu trestního zákoníku – 2008

XI. 8. 12. 2008

Trestné činy proti životu a zdraví (Hl. VII.)

Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti (Hl. VIII.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák. (§ 89, § 90)
- stěžejní změny v Hl. I., II. a III. Návrhu trestního zákoníku – 2008

XII. 15. 12. 2008

Trestné činy proti lidskosti (Hl. X.)

Trestné činy proti brannosti (Hl. XI.)

Trestné činy vojenské (Hl. XII.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák. (§ 89, § 90)
- stěžejní změny v Hl. XIII., XI. a XII. Návrhu trestního zákoníku – 2008

Rozdělovník:

- učitelé katedry vyučující trestní právo hmotné v VII. semestru
- vývěsní tabule katedry
- IS
- sekretariát katedry

Zpracoval: V. Kratochvíl, 9. 9. 2008